

**Euroopan unionin
neuvosto**

**Bryssel, 19. heinäkuuta 2021
(OR. en)**

10968/21

**HYBRID 48
DISINFO 25
AG 69
CYBER 216
DIGIT 103
AUDIO 72
FREMP 216
CMPT 12**

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Disinformaation vaikutukset Euroopan unioniin: ongelmaan on tartuttu, mutta sitä ei ole vielä taltutettu (ETT:n erityiskertomus nro 9/2021)
– Neuvoston päätelmät (19. heinäkuuta 2021)

Valtuuskunnille toimitetaan ohessa neuvoston 3809. istunnossa 19. heinäkuuta 2021 hyväksymät neuvoston päätelmät "Disinformaation vaikutukset Euroopan unioniin: ongelmaan on tartuttu, mutta sitä ei ole vielä taltutettu" (ETT:n erityiskertomus nro 9/2021).

**Neuvoston päätelmät Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksesta
nro 9/2021 "Disinformaation vaikutus Euroopan unioniin: ongelmaan on tartuttu, mutta sitä
ei ole vielä taltutettu"**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

- (1) PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomukseen nro 9/2021 **"Disinformaation vaikutus Euroopan unioniin: ongelmaan on tartuttu, mutta sitä ei ole vielä taltutettu"**, jäljempänä 'kertomus', ja PANEE MERKILLE tilintarkastustuomioistuimen havainnot ja suositukset, jotka koskevat disinformaation torjuntaa;
- (2) PALAUTTAA MIELEEN asiaankuuluvat Eurooppa-neuvoston¹ ja neuvoston päätelmät², TOTEAA, että toimia on tehostettava ja laajennettava entisestään ja niiden on perustuttava olemassa oleviin sekä uusiin aloitteisiin, kuten Euroopan demokratiatoimintasuunnitelma³, disinformaation torjuntaa koskeva toimintasuunnitelma⁴, disinformaatiota koskevat käytäntönsäännöt⁵ ja media- ja audiovisuaalialan toimintasuunnitelma⁶, mukaan lukien soveltuvien ratkaisujen löytäminen digitaalisia palveluja koskevasta säädösehdotuksesta ja muista aloitteista käytävien lainsäädännöllisten neuvottelujen puitteissa Euroopan unionin, sen jäsenvaltioiden, unionin kansalaisten ja EU:n toimielinten suojelemiseksi disinformaatiolta, sekä TOISTAA, että EU:n naapurialueita ja Länsi-Balkanin maita on autettava kehittämään häiriönsietokykyä disinformaation ja ulkomaisen sekaantumisen varalta;

¹ Erityisesti kesäkuun 2019, maaliskuun 2019, joulukuun 2018, lokakuun 2018, kesäkuun 2018, maaliskuun 2018, kesäkuun 2015 ja maaliskuun 2015 Eurooppa-neuvoston päätelmät.

² Erityisesti päätelmät häiriönsietokyvyn vahvistamisesta ja hybridiuhkien, myös covid-19-pandemiaan liittyvän disinformaation, torjumisesta (ST 13626/20), päätelmät täydentävistä pyrkimyksistä parantaa selviytymiskykyä ja torjua hybridiuhkia (ST 14972/19) ja päätelmät vapaan ja moniarvoisen mediajärjestelmän turvaamisesta (ST 13260/20).

³ ST 13678/20 INIT.

⁴ JOIN(2018) 36 final.

⁵ https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=54454.

⁶ COM(2020) 784 final.

- (3) PALAUTTAA MIELEEN pyrkimyksensä parantaa toimenpiteitä, joilla puututaan disinformaatioon, myös ulkomaiseen tiedonmanipulointiin, ja TOISTAA kantansa, jonka mukaan disinformaation kaltaisiin uhkiin puuttuminen on yhä ensisijaisesti jäsenvaltioiden vastuulla joulukuussa 2019 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti, mutta edellyttää laajaa koko hallinnon ja koko yhteiskunnan kattavaa lähestymistapaa, jossa yhteistyö ja koordinointi toimivat hyvin, kuten joulukuussa 2020 annetuissa neuvoston päätelmissä todettiin⁷;
- (4) KOROSTAA, että kaikissa disinformaation torjuntatoimissa on kunnioitettava ihmisoikeuksia ja perusvapauksia, erityisesti sananvapautta, sekä demokraattista julkista keskustelua, jolla turvataan tiedonsaanti ja tiedotusvälineiden vapaus, myös vaalien aikana;
- (5) TOTEAA, että disinformaation torjuntaa koskevan toimintasuunnitelman täytäntöönpanossa on edistytty asiaa koskevien neuvoston päätelmien mukaisesti, ja PANEE MERKILLE, että sen jälkeen on tehty useita aloitteita, kuten nopean hälytysjärjestelmän perustaminen, josta on tullut tärkeä väline EU:n toimielimille ja jäsenvaltioille tietojen vaihtamiseksi ja yhteisten toimien mahdollistamiseksi, myös tekemällä yhteistyötä kansainvälisten kumppanien, kuten G7-maiden ja Naton, kanssa;

⁷ ST 13626/20.

- (6) TOTEAA, että EUH:n strategisen viestinnän osastolla ja sen työryhmillä (East StratCom -työryhmä, Länsi-Balkanin työryhmä ja eteläisen alueen työryhmä) on ollut ratkaiseva rooli disinformaation torjuntaa koskevien EU:n laajempien toimien tukemisessa ja että ne ovat merkittävästi parantaneet tietoisuutta disinformaatiotoimista ja -narratiiveista sekä lisänneet niiden näkyvyyttä, mukaan lukien EUvsDisinfo-lippulaivahankkeen toimien kautta ja myös covid-19-pandemian yhteydessä, kuten vuonna 2020 annetussa yhteisessä tiedonannossa⁸ kuvataan, ja PALAUTTAA MIELEEN kantansa, jonka se esitti joulukuussa 2020 annetuissa neuvoston päätelmissä, joissa se pyysi komissiota ja korkeaa edustajaa kehittämään kokonaisvaltaisen, systemaattisen ja proaktiivisen lähestymistavan eri ilmiöihin puuttumiseksi EU:n ja jäsenvaltioiden laajamittaisilla toimilla, joihin kuuluu ehkäiseviä toimenpiteitä, havaitsemista, luokittelua ja lähteen määrittämistä sekä riittäviä ja tehokkaita poliittisia toimia, joilla voitaisiin määrätä kustannuksia valtiollisille ja valtiosta riippumattomille vihamielisille toimijoille, lisäämällä yhteiskunnan häiriönsietokykyä, suojelemalla julkisen keskustelun eheyttä ja muilla tavoin;
- (7) PANEE MERKILLE edessä olevat haasteet, jotka liittyvät yhä edistyneempiin disinformaation muotoihin, erilaisten toimijoiden mukaantuloon ja uusien teknologioiden nopeaan kehitykseen, ja PYYTÄÄ komissiota ja korkeaa edustajaa tiedottamaan neuvostolle säännöllisesti uusimmista suuntauksista ja toteutetuista toimista disinformaation aiheuttamien haasteiden ratkaisemiseksi; tässä yhteydessä neuvosto PANEE MERKILLE, että vuoden 2020 lopussa esitetty Euroopan demokratiatoimintasuunnitelma on tärkeä toimintapoliittinen asiakirja, jolla päivitetään disinformaation torjuntaa koskevaa toimintasuunnitelmaa;
- (8) PALAUTTAA MIELEEN joulukuussa 2020 annetuissa neuvoston päätelmissä esittämänsä kannan ja KEHOTTAÄ kaikkia asianomaisia sidosryhmiä tehostamaan toimiaan ja tukemaan disinformaation torjuntaa koskevassa toimintasuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden täytäntöönpanoa ottaen huomioon nopeasti muuttuvan digitaalisen ja perinteisen mediaympäristön ja siihen liittyvät haasteet, kuten tarpeen parantaa edelleen medialukutaitoa ja työstää kattavaa EU:n laajuista medialukutaitoa ja digitaalista lukutaitoa koskevaa strategiaa moniarvoisuuden, riippumattomuuden ja avoimuuden vahvistamiseksi ja parhaiden käytäntöjen vaihtamiseksi jäsenvaltioiden kesken, jotta voidaan luoda kestävämpi demokraattinen kehys;

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020JC0008&from=EN>.

- (9) KANNUSTAA kaikkia EU:n toimielimiä, elimiä ja virastoja parantamaan toimielinten välistä ja sisäistä koordinoitua sen varmistamiseksi, että EU:n toimet ovat johdonmukaisia ja vastaavat disinformaation torjuntaa koskevassa toimintasuunnitelmassa esitettyjä tavoitteita sekä muita asiaan liittyviä EU:n politiikkoja ja lainsäädäntöaloitteita disinformaation torjumiseksi;
- (10) KOROSTAA, että on tärkeää seurata ja arvioida asianmukaisesti edistymistä sellaisten toimien täytäntöönpanossa, joilla suojellaan Euroopan unionia, sen jäsenvaltioita, unionin kansalaisia ja EU:n toimielimiä, elimiä ja virastoja disinformaatiolta, ja PYYTÄÄ siksi komissiota ja korkeaa edustajaa pohtimaan, miten vastuuvollisuutta voidaan vahvistaa, mukaan lukien mahdollisuus kehittää kehys yleisölle tiedottamista ja kansalaisyhteiskunnan vaikutusmahdollisuuksien lisäämistä varten, sekä raportoidaan neuvostolle tällaisten toimien täytäntöönpanosta;
- (11) SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI Euroopan demokratiatoimintasuunnitelman sekä digitaalisia palveluja koskevaa säädösehdotusta koskevien lainsäädäntöneuvottelujen puitteissa suunniteltuihin aloitteisiin ja meneillään olevaan työhön, jotka ovat oikea-aikaisia toimia disinformaation torjuntaa koskevan toimintasuunnitelman päivittämiseksi, TOISTAA, että on luotava asianmukainen, kattava ja tehokas kehys verkkoalustojen vastuuvollisuuden ja vastuullisuuden lisäämiseksi uusissa politiikka- ja lainsäädäntöaloitteissa ehdotetun mukaisesti, ja KEHOTTAU neuvostoa osallistumaan jatkuvasti asiaankuuluvien valmisteluelintensä kautta kaikkiin edellä mainittujen aloitteiden täytäntöönpanoa ja edistymistä koskeviin jatkokeskusteluihin;
- (12) PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE äskettäin hyväksytyt ohjeet disinformaatiota koskevien käytäntöjen tehostamiseksi ja aikoo tarkastella huolellisesti disinformaatiota koskevien tehostettujen käytäntöjen sisältöä; neuvosto PAINOTTAU tässä yhteydessä tarvetta vahvistaa edelleen verkkoalustojen vastuuvollisuutta;

- (13) KOROSTAA jälleen, että on tärkeää priorisoida nopeasti asiaankuuluvien EU:n toimielinten toimia ja osoittaa niille riittävästi resursseja, ja pyytää komissiota ja korkeaa edustajaa yhdessä jäsenvaltioiden kanssa jatkamaan EUH:n strategisen viestinnän osaston vahvistamista, sen henkilöresurssit mukaan luettuina, ja kehittämään edelleen nopeaa hälytysjärjestelmää, jotta sitä voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla ja vakiinnuttaa se laajalti käytetyksi kattavaksi foorumiksi, joka mahdollistaa jäsenvaltioille ja EU:n toimielimille tietojen ja tietämyksen vaihtamisen, verkostoitumisen ja koordinoitummat vastatoimet disinformaatioon;
- (14) KATSOO, että koska uusien toimijoiden rooli disinformaatiokampanjoiden takana kasvaa, EUH:n strategisen viestinnän osaston toimeksiantoa olisi tarkistettava siten, että sitä voidaan laajentaa, ja TOTEAA, että tällaisessa tarkistuksessa on otettava huomioon muuttuva uhkaympäristö, mukaan lukien uusien toimijoiden mukaantulo, samalla kun säilytetään riskiperusteinen lähestymistapa prioriteetteja harkittaessa, ja asetettava selkeät toimintapoliittiset tavoitteet EUH:n strategisen viestinnän osastolle;
- (15) KANNUSTAA eurooppalaista digitaalisen median seurantakeskusta toteuttamaan lisätoimia, jotta se voi saavuttaa tavoitteensa ja entistä tasapuolisemman maantieteellisen kattavuuden, ja KOROSTAA, että tarvitaan lisätoimenpiteitä medialukutaidon ja digitaalisen lukutaidon tukemiseksi kaikissa ikäryhmissä sekä tiedotusvälineiden moniarvoisuutta, tiedotusvälineiden riippumattomuutta ja riippumatonta faktantarkistusta, jotta unionin kansalaiset ja yhdistykset voivat havaita disinformaatiota ja muita riskejä, joita uusien teknologioiden käyttö aiheuttaa ja lisää, ja jotta ne voivat parantaa tietoisuutta niistä;
- (16) VAHVISTAA, että neuvosto tarkastelee edelleen tiiviisti disinformaation torjuntaa koskevan toimintasuunnitelman ja sitä seuraavien asiakirjojen täytäntöönpanoa ja keskustelee siitä tulevana kuukausina, myös kertomuksessa esitettyjen huomautusten pohjalta. Neuvosto PAINOTTA, että disinformaation torjumista EU:n tasolla koskevia erilaisia lainsäädäntö- ja politiikka-aloitteita on lähestyttävä johdonmukaisella, oikea-aikaisella, toisiaan täydentävällä ja yhtenäisellä tavalla ottaen huomioon jäsenvaltioiden itsemääräämisoikeus ja välttämättä toimintapolitiikan hajanaisuutta ja toimien päällekkäisyyttä.